

นวัตศิลป์โนราสถาน: เครื่องประดับนวัตศิลป์ร่วมสมัย สืบวัฒนธรรมสถาน ศิลปะ ประยุกต์อัตลักษณ์โนราห์¹

NAWATTASILPNORASAN: THE INNOVATIVE CRAFT JEWELRY A CULTURAL CONSERVATION TO APLIED ART OF MANORAH IDENTITY

ดาวรรณ หมัดหลี / DAWAN MADLEE AUTHOR

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ / คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

PH.D. CANDIDATE DEPARTMENT OF VISUAL ART AND DESIGN / FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS, BURAPHA UNIVERSITY.

เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก / KRIANGSAK KHIAOMANG ADVISOR

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ / คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

DEPARTMENT OF VISUAL ART AND DESIGN / FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS, BURAPHA UNIVERSITY.

มียอง ขอ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม / MIYOUNG SEO CO ADVISOR

สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ (หลักสูตรสองภาษา) / คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

DEPARTMENT OF PRODUCT DESIGN (BILINGUAL PROGRAM) / FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS, BURAPHA UNIVERSITY.

Received: October 20, 2021
Revised: December 25, 2021
Accepted: December 27, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาองค์ความรู้เรื่องศิลปะการแสดงโนราห์ มีการรวบรวมองค์ความรู้ศิลปะการแสดงโนราห์ภาคเอกสารและลงพื้นที่ มีผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่มคือ ปราชญ์ชาวบ้านโดยใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงประชากรในพื้นที่และประชากรที่เป็นบุคคลทั่วไปโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสะดวก 2. วิเคราะห์อัตลักษณ์ศิลปะการแสดงโนราห์ร่วมกับหลักการ DRR (2C (MEAMAI)) ได้อัตลักษณ์โนราห์ที่โดดเด่นเรียงตามลำดับ คือ เครื่องแต่งกาย (ชุดลูกปัด) ทำร่า เครื่องประดับ และเครื่องดนตรี 3. สังเคราะห์และสร้างสรรค์ต้นแบบเครื่องประดับนวัตศิลป์ร่วมสมัย ได้ผลงานต้นแบบเครื่องประดับนวัตศิลป์โนราสถานจากแนวคิดในการสร้างสรรค์ของวิจิตรกรรมโนราห์ 3 แนวคิด คือ การส่งต่อและสืบสาน การแสดงด้านความบันเทิง และการแสดงด้านประกอบพิธีกรรม อยู่ในตำแหน่งต่างๆ ของร่างกายที่สะท้อนตามแนวคิดตั้งแต่ศีรษะ มือ แขน คอ บ่า หน้าอก ลำตัว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีจากวิทยาการในสาขาปรากฏการณ์วิทยา วิธีการทางปรัชญา หลักการทำกลยุทธ์ทางการตลาด ร่วมกับศาสตร์ด้านศิลปกรรม สร้างหลักการใหม่ในการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลงานต้นแบบเครื่องประดับนวัตศิลป์โนราสถาน ผลงานแต่ละชุดมีการสะท้อนแนวคิดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์และถ่ายทอดอัตลักษณ์จากศิลปะการแสดงโนราห์ในรูปแบบใหม่

คำสำคัญ: นวัตศิลป์โนราสถาน เครื่องประดับนวัตศิลป์ร่วมสมัย อัตลักษณ์โนราห์

¹ งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม (ทุนพัฒนาศักยภาพ) จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

Abstract

This research aims to 1. Study the knowledge of Manora performing arts. A body of knowledge of Manorah performance art was gathered, documented and on site visits. Three groups of data were provided, namely, village sages using specific sampling methods. The local population and the general population using convenient sampling method. 2. Manorah performing arts identities together with DRR (2C (MEAMAI)) principles were analyzed to obtain the distinctive Manora identities respectively, namely costumes (Bead set), dance posture, jewelry and musical instruments 3. Synthesize and create a prototype of contemporary innovative art jewelry. Received a prototype of Norasan innovative jewelry from the creativity of the Manorah Cycle 3 concepts, namely, forwarding and continuation, entertainment show and ceremonial performances in different positions of the body reflecting the concept from the head, hands, arms, neck, shoulders, chest, torso. This research is a qualitative research that uses integrated research methods (Integrated research) combines concepts and theories from the field of phenomenal science, philosophical approach, marketing strategy principles together with the science of fine arts. Create new principles for analyzing and synthesizing the prototype of Norasan jewelry. Each series of works reflects a concept related to the purpose of creating and conveying the identity of the Manorah performing arts in a new way.

Keywords: Nawattasilpnorasan, Innovative Craft Jewelry, Manorah Identity

บทนำ

ภาคใต้มีประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิถีชีวิต การแต่งกาย อาหาร การกิน การละเล่น หรือแม้แต่ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาในท้องถิ่น บ้างถ่ายทอดและสืบทอดกันมาแบบดั้งเดิม บ้างพัฒนาประยุกต์ปรับปรุง เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและเหมาะสมต่อวัฒนธรรมในโลกปัจจุบันที่มีความซับซ้อนของมิติที่ผสมผสานกันอยู่อย่างหลากหลาย รูปแบบของการพัฒนาวัฒนธรรมเดิมให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง

นวัตกรรมทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมหรือนวัตกรรมศิลป เกิดขึ้นจากการที่คนรุ่นใหม่ในแต่ละท้องถิ่นกลับไปให้ความสำคัญและหยิบเอาอัตลักษณ์ท้องถิ่นของตนนำมาพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ องค์ประกอบต่างๆ จากรากของวัฒนธรรมเดิม สร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานนวัตกรรมที่มีความร่วมสมัย (ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ, 2558) พัฒนาให้เข้ากับการรับรู้ของกลุ่มคนในยุคใหม่ รูปแบบของผลงานมีทั้งเพื่อการพาณิชย์และเพื่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ สารสำคัญที่ซ่อนอยู่ในผลิตภัณฑ์นวัตศิลป์ นอกจากความงามแล้ว รูปแบบของศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่แฝงมาในผลงานเป็นคุณค่าที่ถูกส่งต่อให้แก่คน

รุ่นหลังได้อย่างแยบยลในบริบทที่ต่างไปจากอดีต นอกจากนี้เมื่อผลงานได้กระจายออกไปสู่พื้นที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในและต่างประเทศผลิตภัณฑ์นวัตศิลป์เหล่านี้ยังเป็นสื่อในการเผยแพร่คุณค่าจากรากเหง้าของศิลปวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี เป็นกลวิธีสำคัญที่ผู้วิจัยมีความสนใจในการนำมาส่งต่อรูปแบบของศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเชื่อและจิตวิญญาณอันเป็นอัตลักษณ์ที่มีมนต์เสน่ห์ในท้องถิ่นของภาคใต้คือ ศิลปะการแสดงมโนราห์

เมืองหนังโนรา อู่นาข้าว พราวน้ำตก แหล่งนกน้ำ ทะเลสาบงาม เขาอกทะลุ น้ำพุร้อน

คำขวัญประจำจังหวัดพัทลุงข้างต้น ประโยคแรกกล่าวถึงศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์คู่บ้านคู่เมืองของภาคใต้ คือ โนราหรือมโนราห์ (มีความหมายเดียวกันคือ ศิลปะการแสดงมโนราห์) แหล่งกำเนิดมโนราห์หรือพัฒนาการของมโนราห์อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กล่าวคือ “มโนราห์มีพัฒนาการมาจากศิลปะชั้นสูงจนกลายเป็นนาฏกรรมของราชสำนัก และของท้าวพระยามหากษัตริย์ในภาคใต้มาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นอย่างน้อย จุดที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเป็นศิลปะชั้นสูงอยู่ที่บริเวณเมืองพัทลุงโบราณ ได้แก่ บริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาทั้งฝั่งตะวันตก (อยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงปัจจุบัน) และฝั่งตะวันออก

(เมืองพัทลุงโบราณ คือเขตอำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด และอำเภอกระเส็นธู จังหวัดสงขลา)” (สุริวงค์ พงศ์ไพฑูริย์ 2529: 1804 - 1819) มโนราห์เป็นศิลปะการแสดงที่ถ่ายทอดทั้งเพื่อความบันเทิงและการร่ำในพิธีกรรม คุณค่าของมโนราห์นอกจากเครื่องแต่งกายที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมนต์เสน่ห์แห่งท่ารำ สีสันของชุดมโนราห์ยังเป็นศาสตร์ที่รวบรวมเอาศิลปะแขนงอื่นมาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น งานช่างไม้ ช่างก่อสร้าง ช่างปักเย็บ เป็นต้น อีกทั้งเมื่อปี 2563 ศิลปะการแสดงมโนราห์ได้รับการเสนอชื่อให้ขึ้นทะเบียนเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโก (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2563) และในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2564 องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประกาศให้การแสดงโนรา (มโนราห์) จากภาคใต้ของไทยเป็น “มรดกโลกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” (TNNONLINEWorld, 2564)

ภาพที่ 1 ศิลปะการแสดงมโนราห์ คณะมโนราห์เกรียงเดชนวลระหงษ์

ความสำคัญจากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีความประทับใจในความงดงามของศิลปะการแสดงมโนราห์ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็งของภาคใต้ สะท้อนความเชื่อและจิตวิญญาณอันเป็นอัตลักษณ์ที่มีมนต์เสน่ห์ในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบ แนวทางการสืบต่อและเผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมมโนราห์นี้ให้เกิดความหลากหลายมิติของการนำเสนอ นอกจากความงดงามดั้งเดิม

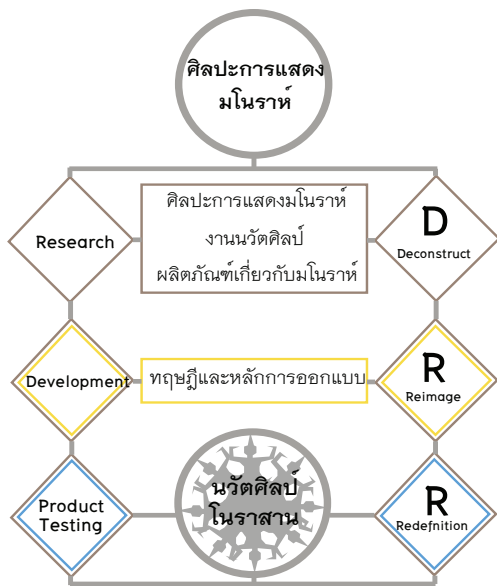
ของศิลปะการแสดงแล้ว จึงมีจุดมุ่งหมายในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเป็นต้นแบบเครื่องประดับร่วมสมัยที่ได้นำอัตลักษณ์จากศิลปะการแสดงมโนราห์มาประยุกต์สู่รูปแบบงานนวัตกรรม ด้วยการศึกษ วิเคราะห์และสร้างสรรค์สู่แนวทางใหม่ โดยเน้นการนำเสนอทางด้านสุนทรียภาพด้านความงามทางทัศนศิลป์แบบร่วมสมัยเพื่อเป็นสื่อกลางที่สามารถนำพาอัตลักษณ์มโนราห์ แฝงคุณค่าศิลปะวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบใหม่ให้เผยแพร่ไปสู่พื้นที่ต่างๆ ในรูปแบบงานนวัตกรรมได้ เกิดเป็นงานออกแบบ สร้างสรรค์ที่ประยุกต์ให้สามารถเข้าถึงผู้คนได้หลากหลายมิติมากยิ่งขึ้นจากความงามที่สะท้อนจากศิลปะการแสดงมโนราห์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาองค์ความรู้เรื่องศิลปะการแสดงมโนราห์
2. วิเคราะห์อัตลักษณ์ศิลปะการแสดงมโนราห์
3. สังเคราะห์และสร้างสรรค์ต้นแบบเครื่องประดับนวัตกรรมร่วมสมัย

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยชิ้นนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีจากวิทยาการในสาขาปรากฏการณ์วิทยา วิธีการทางปรัชญา หลักการท่ากลยุทธทางการตลาด ร่วมกับศาสตร์ด้านศิลปกรรม เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ทำการวิเคราะห์ด้วยหลักการ DRR (Deconstruct/ ReImage/ ReDefinition) เพื่อเปรียบเทียบอัตลักษณ์มโนราห์ที่นำเสนอตัวตนได้อย่างแท้จริงสู่สร้างสรรค์ต้นแบบเครื่องประดับนวัตกรรมโนราสถาน ที่สะท้อนอัตลักษณ์มโนราห์ในรูปแบบใหม่ จากนั้นใช้กระบวนการสังเคราะห์โดยการออกแบบและพัฒนา (Research and development) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมโนราสถานต่อไป โดยมีกระบวนการตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ศึกษาในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมศิลป์ มโนราห์: เครื่องประดับนวัตกรรมศิลป์ร่วมสมัยสืบวัฒนธรรมงานศิลปะประยุกต์อัตลักษณ์มโนราห์ แบ่งออกเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นตัวบุคคล และกลุ่มตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ซึ่งแสดงความเป็นตัวแทนของผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ ดังนี้

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ประชาชนชาวบ้าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผสมผสานกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ได้แก่ 1. นายเกรียงเดช ขำณรงค์ (มโนราห์เกรียงเดช) 2. นายน้อม คงเกลี้ยง (มโนราห์น้อม) 3. นางอาภาณี จินช่วย (ครูพื้นบ้าน (มโนราห์) วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง) เนื่องจากมีลักษณะสอดคล้องและสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา

1.2 ประชากรในพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกได้แก่ นักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในจังหวัดพัทลุง จาก 4 สถานที่ คือ ตลาดนัดใต้โหลต นาโปแก ทะเลน้อย โรงคว่ำกาแพสวนไผ่ ซึ่งผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.3 ประชากรที่เป็นบุคคลทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ได้แก่

กลุ่มบุคคลที่มีการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบของแบบสอบถามที่อยู่ในกูเกิ้ลฟอร์ม ผ่านช่องทางออนไลน์

2. กลุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์

2.1 ผลิตภัณฑ์จากมโนราห์ โดยใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากมีลักษณะสอดคล้องและสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา ด้วยวิธีการสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาอัตลักษณ์อันเป็นตัวแทนของศิลปะการแสดง

2.2 ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมศิลป์ โดยใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากมีลักษณะสอดคล้องและสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรที่จะศึกษา ด้วยวิธีการสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาจุดร่วมกันของประเด็นในการพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมศิลป์

สถานที่ศึกษาวิจัย

1. มโนราห์โรงครูในพื้นที่จังหวัดพัทลุง
2. แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในจังหวัดพัทลุง จาก 4 สถานที่ คือ ตลาดนัดใต้โหลต นาโปแก ทะเลน้อย โรงคว่ำกาแพสวนไผ่
3. ช่องทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันเฟสบุ๊ก

การดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างข้อ

กำหนดการออกแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์กลยุทธ์และข้อ

กำหนดการออกแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การสังเคราะห์งานเครื่องประดับนวัตกรรมศิลป์มโนราห์

ศิลป์มโนราห์

ผลการวิจัย

ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ศึกษาองค์ความรู้เรื่องศิลปะการแสดงมโนราห์

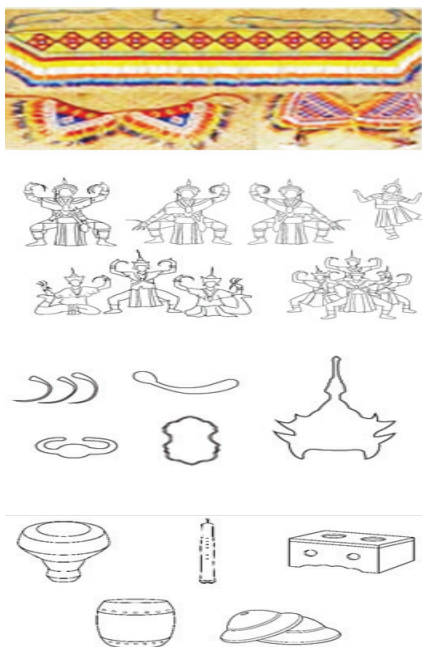
ลำดับขั้นหลักการ D (Deconstruct)

1. มโนราห์

ข้อมูลของมโนราห์สามารถสรุปตามหลักการก่อสร้างเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยที่อยู่ในความงามแต่ละด้านแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ข้อมูลทางทัศนศิลป์ (Visual Art) และข้อมูลทางสุนทรียภาพ (Aesthetics) ดังนี้

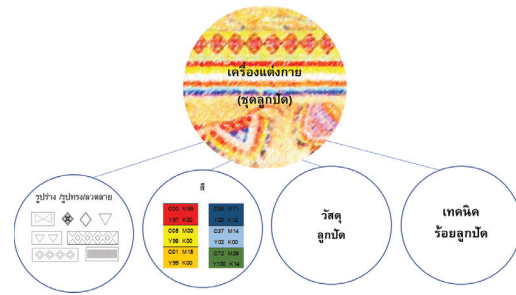
1.1 ข้อมูลการก่อสร้างทางทัศนศิลป์จากศิลปะการแสดงมโนราห์ ลำดับชั้นภาพจำจากองค์ประกอบของศิลปะการแสดงมโนราห์ และการแยกองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบ คือ

1.1.1 อัตลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นภาพจำด้านทัศนศิลป์จากองค์ประกอบด้านต่างๆ ของศิลปะการแสดงมโนราห์ อันดับที่ 1 เครื่องแต่งกาย (ชุดลูกปัด) อันดับที่ 2 ท่ารำ อันดับที่ 3 เครื่องประดับ อันดับที่ 4 เครื่องดนตรี (ดังแสดงในภาพที่ 3)

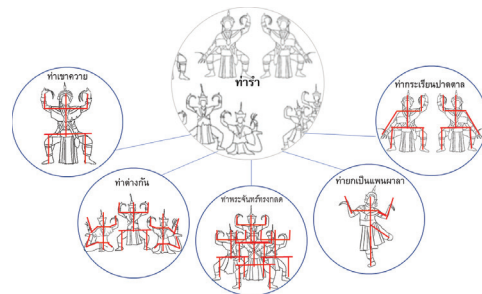
ภาพที่ 3 ลำดับชั้นภาพจำจากองค์ประกอบของศิลปะการแสดงมโนราห์

1.1.2 องค์ประกอบเครื่องแต่งที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์จากศิลปวัฒนธรรมการแสดงมโนราห์ได้ อันดับที่ 1 ปั้งคอ อันดับที่ 2 หน้าเพลลา/เหน็บเพลลา/หนับเพลลา อันดับที่ 3 ทับทรวง/ซับทรวง/ดาบ อันดับที่ 4 ป่า อันดับที่ 5 พานอก/พานโครง/รอบคอ โดยสามารถจำแนกวัตถุธาตุย่อยในแต่ละองค์ประกอบได้เป็นรูปร่างรูปทรง สี ลวดลาย วัสดุและเทคนิค (ดังแสดงในภาพที่ 4)

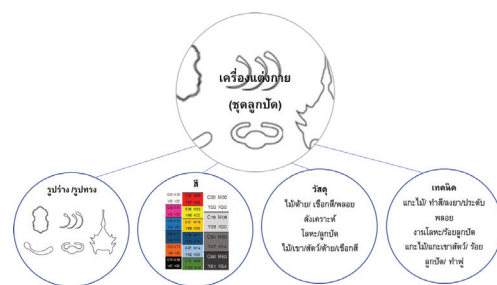
ภาพที่ 4 ข้อมูลรื่องค์ประกอบทางทัศนศิลป์จากเครื่องแต่งกาย (ชุดลูกปัด)

1.1.3 องค์ประกอบท่ารำที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์จากศิลปวัฒนธรรมการแสดงมโนราห์ อันดับที่ 1 ท่าเขาควย อันดับที่ 2 ท่าต่างกัน อันดับที่ 3 ท่าพระจันทร์ทรงกลด อันดับที่ 4 ท่ายกเป็นแพนผาลา อันดับที่ 5 ท่ากระเรียนปาดตาล โดยสามารถจำแนกวัตถุธาตุย่อยในแต่ละท่ารำเป็นท่าทางแบบเรขาคณิตได้ (ดังแสดงในภาพที่ 5)

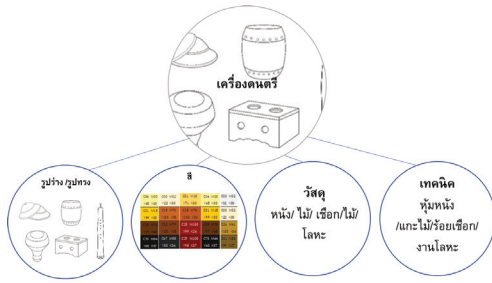
ภาพที่ 5 ข้อมูลรื่องค์ประกอบทางทัศนศิลป์จากท่ารำ 5 อันดับแรก

1.1.4 องค์ประกอบเรื่องเครื่องประดับที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์จากศิลปวัฒนธรรมการแสดงมโนราห์ อันดับที่ 1 หัวเทริด อันดับที่ 2 เล็บ อันดับที่ 3 ปีกหรือหางหงส์ อันดับที่ 4 ทับทรวงซับทรวง (ดาบ) หรือปีกนกแอ่น อันดับที่ 5 กำไลต้นแขน/ปลายแขน โดยสามารถจำแนกวัตถุธาตุย่อยในแต่ละองค์ประกอบได้เป็นรูปร่างรูปทรง สี ลวดลาย วัสดุและเทคนิค (ดังแสดงในภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ข้อมูลรื่องค์ประกอบทางทัศนศิลป์จากเครื่องประดับ

1.1.5 องค์ประกอบเรื่องเครื่องดนตรีที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์จากศิลปวัฒนธรรมการแสดงมโนราห์ อันดับที่ 1 ทับ อันดับที่ 2 ปี อันดับที่ 3 โหม่ง อันดับที่ 4 กลอง อันดับที่ 5 ฉิ่ง โดยสามารถจำแนกวัตถุธาตุย่อยในแต่ละองค์ประกอบได้เป็นรูปร่างรูปทรง สี ลวดลาย วัสดุและเทคนิค (ดังแสดงในภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 ข้อมูลรื้อองค์ประกอบทางทัศนศิลป์จากเครื่องดนตรี

1.2 ข้อมูลการรื้อสร้างทางสุนทรียภาพ จากศิลปะการแสดงมโนราห์ สรุปผลตามและ ทำให้ได้ข้อมูลทัศนธาตุที่สะท้อนสุนทรียภาพสู่การสร้างข้อกำหนดในการสร้างสรรค์ โดยแบ่งออกเป็นของประเด็นลำดับวงจรของการสืบสานเป็น 3 หัวข้อหลัก (ดังแสดงในภาพที่ 8) ดังนี้

1.2.1 ถ่ายทอดสืบสาน สุนทรียภาพการถ่ายทอด ส่งต่อ รับต่อความเคารพนบถนอ ฝึกฝน อดทน สืบสาน สืบต่อ โดยหลักการทำซ้ำ โทนสีเข้ม ตำแหน่งมือ การฝึกฝนท่ารำ การเคารพกราบไหว้ ศีรษะ การนอบน้อม การยอมรับ ไหล่/บ่า การแบกรับ การสืบทอด หน้าอกตำแหน่งของหัวใจ การยอมรับด้วยความเคารพรักและเต็มใจ

1.2.2 สืบสานความบันเทิง สุนทรียภาพความบันเทิง สวยงาม หมู่นก ร้อง เล่นบท สนุกสนาน ตลกขบขัน โดยหลักการจังหวะ รูปแบบการซ้ำเกิดความเคลื่อนไหว ความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพ โทนสีสดใส ตำแหน่งมือ/แขน การรำรำ ศีรษะ ตำแหน่งสวมเทริดสื่อถึงอัตลักษณ์ของมโนราห์ ไหล่/บ่า/ลำตัว สวมใส่ชุดลูกปิด

1.2.3 สืบสานความเชื่อ สุนทรียภาพความเชื่อมั่นต่อสิ่ง สวงาม จิตวิญญาณ ศรัทธา ไสยศาสตร์ โดยหลักการความเป็นเด่น โทนสีเข้มเป็นหลักผสมสีของชุดลูกปิด ตำแหน่งมือ/แขน การรำรำ ศีรษะ ตำแหน่งสวมเทริดสื่อถึงอัตลักษณ์ของมโนราห์ ไหล่/บ่า/ลำตัว สวมใส่ชุดลูกปิด

ภาพที่ 8 ข้อมูลการรื้อสร้างทางสุนทรียภาพวงจรของการสืบสานมโนราห์

2. งานนวัตศิลป์

ข้อมูลของผลิตภัณฑ์งานนวัตศิลป์สามารถสรุปตามหลักการรื้อสร้างเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยที่อยู่ในความงามแต่ละด้านแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ข้อมูลทางทัศนศิลป์และข้อมูลทางสุนทรียภาพ ดังนี้

2.1 ประเด็นรื้อสร้างผลิตภัณฑ์งานนวัตศิลป์สู่การพัฒนาด้านทัศนศิลป์

มีการใช้วัสดุเดิมแต่พัฒนาและทดลองเทคนิคการผลิตใหม่ๆ / พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ มีความหลากหลายน่าสนใจมากขึ้น / การใช้งานมีรูปแบบเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้นและสามารถใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป/ รูปแบบร่วมสมัยเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ / มีการผสมผสานเทคนิคโบราณและสมัยใหม่เข้าด้วยกัน / ผสานการออกแบบกับวัฒนธรรมใหม่ เกิดลวดลายและรูปแบบใหม่อย่างร่วมสมัย

2.2 ประเด็นรื้อสร้างผลิตภัณฑ์งานนวัตศิลป์สู่การพัฒนาทางสุนทรียภาพ

ให้ความรู้สึกร่วมสมัย / น่ารัก สดใส / สวยงาม น่าใช้งาน / มีกลิ่นอายความเป็นไทยโบราณในแต่อยู่รูปแบบสมัยใหม่

3. ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมโนราห์

ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมโนราห์ซึ่งได้รับการยอมรับว่าสามารถบอกถึงภาพจำของศิลปะการแสดงมโนราห์ได้นั้น คือ เครื่องแต่งกายของมโนราห์หรือชุดลูกปิดมโนราห์ สามารถสรุปตามหลักการรื้อสร้างเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยที่อยู่ในความงามแต่ละด้านแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ ข้อมูลทางทัศนศิลป์และข้อมูลทางสุนทรียภาพ ดังนี้

3.1 ประเด็นรื้อสร้างผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ
มโนราห์สู่การพัฒนาด้านทัศนศิลป์

วัสดุอุปกรณ์แบบเดิมและทดลองเทคนิคด้วยการ
สร้างลวดลายใหม่ที่ละเอียดกว่าเดิม / พัฒนารูปแบบ
ผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยการผสมผสานร่วมกับวัสดุอื่นๆ ร่วมด้วย
/ การใช้งานมีรูปแบบเข้าถึงได้ง่าย ไม่ได้เป็นชุดสำหรับการ
แสดงเท่านั้น / ผลิตภัณฑ์หลากหลายสามารถใช้ในชีวิต
ประจำวันทั่วไป / รูปแบบร่วมสมัยเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ /
พัฒนาผลิตภัณฑ์จนสร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์

3.2 ประเด็นรื้อสร้างผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับ
มโนราห์สู่การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ

มีความร่วมสมัย / น่ารัก สดใส / มีความสวยงาม
น่าใช้งาน / มีกลิ่นอายของอัตลักษณ์วัฒนธรรมจากรูปแบบ
ชิ้นงานและลวดลาย

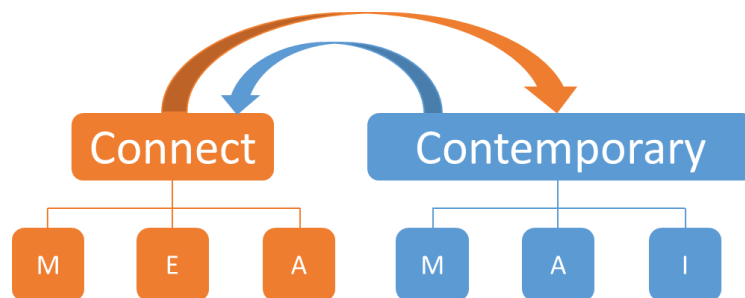
ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. วิเคราะห์อัตลักษณ์

ศิลปะการแสดงมโนราห์

ลำดับชั้นหลักการ R (Re - Image)

ข้อมูลวิถีทางในการพัฒนาจากการสร้างภาพใหม่
แนวคิดภายใต้กรอบที่กำหนดไว้สอดคล้องกับ

แนวคิดของการวิจัยและพัฒนา คือแนวคิดจากการสร้างภาพ
ใหม่ โดยผู้วิจัยมีหลักการ 2C ประกอบไปด้วยการเชื่อมโยง
ในหลักการย่อยคือ MEAMAI เพื่อเป็นแนวคิดในการ
สังเคราะห์สร้างภาพใหม่และสร้างสรรค์นวัตกรรม
แม้ว่าภาพจำเดิมของศิลปะการแสดงมโนราห์ไม่อาจสามารถ
ทดแทนสุนทรียภาพที่ได้รับด้วยผลิตภัณฑ์หรือการสร้าง
สรรค์ใดๆ ได้ทั้งหมด แต่กลิ่นอายของสุนทรียภาพจากการ
พัฒนาจะถูกส่งต่อและถ่ายทอดข้อความให้ได้มากที่สุด ตาม
ประเด็นต่างๆ (ดังแสดงในภาพที่ 8) ดังนี้

ภาพที่ 9 หลักการ 2C (MEAMAI)

เมื่อเชื่อมโยงข้อมูลตามหลักการรื้อสร้างที่ศึกษา
และการวิเคราะห์ข้างต้น จึงนำมาข้อมูลผลสรุปมาวิเคราะห์

ร่วมกับหลักการสร้างภาพใหม่ภายใต้หลักการ 2C (ดังแสดง
ในตารางที่ 1) ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการเชื่อมโยง (Connect) ตามหลักการ MEA และความร่วมมือ (Contemporary) ตามหลักการ MAI

ต้นทางข้อมูล	อัตลักษณ์อันเป็นภาพจำ		
ศิลปะการแสดงมโนราห์	ศิลปะการแสดงแฝงปรัชญา ความเชื่อ พิธีกรรม ค่านิยม การแสดง การร่ายรำมีความอ่อนช้อย แต่เข้มแข็งกระฉับกระเฉง ขับร้องเป็นบทกลอน ดิบท เจริญ ดำเนินเรื่องราวตามบทละคร หรือตามเรื่องที่ผูกขึ้นอย่างออกอรรถรส มีทั้งการแสดงเพื่อสร้างความบันเทิงที่ดูตื่นตาตื่นใจ และเพื่อประกอบพิธีกรรมที่ดูเข้มขลังตามความเชื่อที่ผูกพันระหว่างความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เส้นที่สร้างความสวยงามอย่างเป็นเอกลักษณ์ของมโนราห์คือเครื่องแต่งกายที่เรียกว่าเครื่องลูกปัดรวมทั้งเครื่องประดับ ความโดดเด่นของเครื่องแต่งกายที่มีสีสันและสะท้อนเครื่องแต่งกายของกษัตริย์โบราณแห่งอาณาจักรศรีวิชัย		
Connect	M การแสดงภาพแทน (Mimesis)	E ขยาย พัฒนา (Expand)	A ประยุกต์ (Apply)
นวัตศิลป์โนราสาน	ดึงเอาโลกของศิลปะการแสดงและอัตลักษณ์อันเป็นภาพจำด้านความงามทางทัศนศิลป์มาใช้พัฒนาสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์โดยสะท้อนและแสดงออกให้เห็นถึงสุนทรียภาพที่ได้รับจากการแสดง	ใช้หลักการออกแบบสร้างให้ศิลปะการแสดงขยายขอบเขตและพัฒนา รูปแบบไปสู่ผลิตภัณฑ์อื่นที่สามารถสะท้อนศิลปะการแสดงมโนราห์ได้โดยประเด็นหลักในการขยายขอบเขต คือการถ่ายทอดอัตลักษณ์มโนราห์ทั้งด้านความงามทางทัศนศิลป์และสุนทรียภาพ	ประยุกต์ใช้อัตลักษณ์และพัฒนาสู่เครื่องประดับร่วมสมัย ดึงสาระจากทุกองค์ประกอบที่โดดเด่นอันเป็นภาพจำของศิลปะการแสดงมโนราห์ทั้งด้านความงามทางทัศนศิลป์และสุนทรียภาพ
Contemporary	M ทำให้เข้าถึงได้มากขึ้น (Make more accessible)	A สอดคล้อง กลมกลืน (Accordance)	I การผสมรวมกัน (Integration)
นวัตศิลป์โนราสาน	จัดการกับความงามทางทัศนศิลป์และสุนทรียภาพที่ได้รับจากศิลปะการแสดงมโนราห์ ใช้วิธีการคัดกรองและดึงนำเอาสาระที่มีความสำคัญอันเป็นภาพจำเน้นในประเด็นของเนื้อหาหลักเด่นๆ ที่เป็นอัตลักษณ์อันเป็นตัวแทนภาพจำเอาไว้และปรับรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมตามแต่ละประเภท เพื่อให้การรับรู้ในการเข้าถึงตัวงานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น	ความลงตัวระหว่างความงามทางทัศนศิลป์และสุนทรียภาพที่ได้รับจากศิลปะการแสดงมโนราห์ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์แยกตามหลักการหรือสร้าง ได้เป็นส่วนประกอบมูลฐานของศิลปะจัดวางองค์ประกอบ ทำให้เกิดเป็นการประสานที่สอดคล้องและกลมกลืนเข้ากันอย่างลงตัว	ผสมรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลปะความงามทางทัศนศิลป์ถือเป็นเอกภาพของศิลปะการแสดงมโนราห์ทั้งรูปทรงและสุนทรียภาพ เอกภาพของการแสดงออก ที่ได้รับจากศิลปะการแสดงมโนราห์เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่างๆ ให้เกิดความผสมรวมเป็นหนึ่งเดียว

การขยายความในการนำเสนอแนวทางการ
สังเคราะห์ผลงานต้นแบบจากหลักการ 2C (MEAMAI)
แสดงให้เห็นถึงแนวทาง Re - Image เพื่อนำผลที่ได้ไปสร้าง
กลยุทธ์ในการสร้างสรรค์ผลงานต้นแบบในลำดับถัดไป

**ผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3. สังเคราะห์และ
สร้างสรรค์ต้นแบบเครื่องประดับวัตถุศิลปร่วมสมัย**

ลำดับขั้นหลักการ R (Redefinition)

การสร้างนิยามใหม่ (Redefinition)

การสร้างนิยามใหม่เกิดขึ้นจากการประมวลผลใน
การสร้างคำศัพท์เฉพาะที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงาน
วิจัยในโครงการนี้คือ วัตถุศิลปโนราสถาน โดยมีคำขยายความ
ในขอบเขตคือ เครื่องประดับวัตถุศิลปร่วมสมัย สืบ
วัฒนธรรมสถานศิลปะ ประยุกต์อัตลักษณ์โนราห์ ซึ่งเป็นการ
นิยามแบบทั่วไป โดยที่สามารถอธิบายได้ (ดังแสดงในภาพ
ที่ 9) ดังนี้

ภาพที่ 10 คำศัพท์ 3 คำในนิยามใหม่นวัตศิลป์โนราสถาน

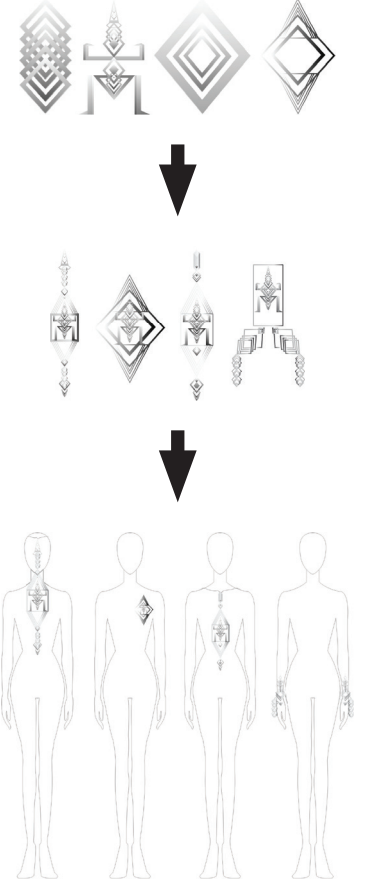
นวัตศิลป์โนราสถาน หมายถึง ผลงานการสร้างสรรค
ที่มีการสืบและนำเอาศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญา

จากศิลปะการแสดงมโนราห์ซึ่งมีเอกลักษณ์ทรงไว้ซึ่งคุณค่า
ด้านศิลปมรดกภูมิไทย สะท้อนปรัชญา ความเชื่อ พิธีกรรม
ค่านิยม และผูกพันกับวิถีชนของคนไว้อย่างลงตัวต่อเนื่องมา
ยาวนานนำมาพัฒนา จัดสรรปรุงแต่งให้มีคุณภาพ ทั้งรูป
แบบ การนำเสนอในมิติและมุมมองที่แตกต่างจากเดิม แต่
ยังคงสามารถสะท้อนและสืบสานถึงคุณค่าของศิลปะ
วัฒนธรรม และภูมิปัญญาศิลปะการแสดงมโนราห์ในรูปแบบ
ที่เป็นสิ่งใหม่ เพื่อให้ผลงานนั้นได้ส่งต่อ และแพร่กระจายสู่
คนรุ่นต่อไปในรูปแบบที่มีบริบทที่น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม
เพื่อสอดคล้องกับยุคสมัยในสภาพปัจจุบัน และเพื่อให้เป็น
ประโยชน์ต่อวิถีชีวิตแก่คนในปัจจุบัน พร้อมทั้งเป็นฐานของ
การออกแบบสืบต่อไปเบื้องหน้า ซึ่งอาจจะเกิดการประโยชน์
ทางสังคมและเศรษฐกิจมากขึ้นได้

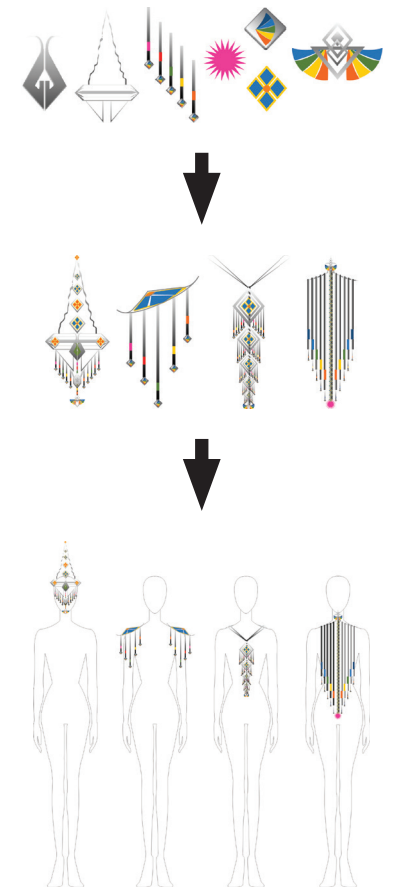
จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการ DRR
(2C (MEAMAI)) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการวิจัยและ
พัฒนาซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการ
สร้างสรรค์นวัตศิลป์โนราสถานตามข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อสรุป
อัตลักษณ์โนราสู่แนวทางในการสังเคราะห์และสร้างสรรค์
ต้นแบบเครื่องประดับวัตถุศิลปร่วมสมัย ดังนี้

1. สร้างสรรค์จากแนวคิดจากมูดับบอร์ดวิญจักร
มโนราห์
2. วัตถุธาตุและมโนธาตุเชื่อมโยงความสัมพันธ์
ของแนวคิดในการนำเสนอระหว่างตำแหน่งเครื่องประดับ
นวัตศิลป์โนราสถานกับร่างกาย
3. สร้างสรรค์จากหลักการสร้างภาพลักษณ์ใหม่
(Reimage) ที่มีการเชื่อมโยงกับหลักการ 2C (MEAMAI)
สร้างสรรค์เครื่องประดับวัตถุศิลปโนราสถาน 3
แนวคิดตามวิญจักรมโนราห์ (ดังแสดงในตารางที่ 2) ดังนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์และสร้างสรรค์ต้นแบบนวัตกรรมศิลปโนราสาร

แนวคิดการส่งต่อและสืบสาน	ภาพร่างต้นแบบจากกลยุทธ์การสังเคราะห์แนวคิดการส่งต่อและสืบสาน
สืบสาน ส่งต่อ นอบน้อม ยอมรับ ฝึกฝน วัตถุประสงค์ - หลักการทำซ้ำ โทนสีเข้ม โดยเชื่อมโยงและตัดทอนกับลักษณะท่าทางท่ารำพื้นฐานเพื่อการฝึกฝนอย่างอดทนและสม่ำเสมอ ที่สะท้อนคติของครูผู้ถ่ายทอดวิชาและศิษย์ผู้รับวิชา มโนธาตุ - จากแนวคิดการส่งต่อและสืบสาน ถ่ายทอด ส่งต่อ รับผิดชอบต่อความเคารพนอบน้อม ฝึกฝน อดทน สืบสาน สืบต่อดำเนินในร่างกาย มือ - การฝึกฝนท่ารำ การเคารพกราบไหว้ ศีรษะ - การนอบน้อม การยอมรับ ไหล่/บ่า - การแบกรับ การสืบทอด หน้าอก - ตำแหน่งของหัวใจ การยอมรับด้วยความเคารพรักและเต็มใจ	

แนวคิดการสืบสานด้านความบันเทิง	ภาพร่างต้นแบบจากกลยุทธ์การสังเคราะห์ แนวคิดการสืบสานด้านความบันเทิง
พลั่วไหว กระจับกระจง สนุกสนาน สดใส ตื่นเต้น เร้าใจ อ่อนหวาน วัตถุประสงค์ - การสร้างความเคลื่อนไหว ความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพ โทนสีสดใสหลักการทอผ้า โทนสีเข้ม โดยเชื่อมโยง และตัดทอนกับลักษณะท่าทางที่สะท้อนคติของรูปแบบมโนราห์รำ ท่วงทำร้ายรำเกิดความสวยงาม พริ้วไหวดูกระจับกระจง มโนราตุ - จากแนวคิดการสืบสานด้านมโนราห์เพื่อความ บันเทิง สวยงาม หนูคณะ ร้อง เล่นบท สนุกสนาน ตลกขบขัน จังหวะ ตำแหน่งในร่างกาย มือ - การรำรำ ศีรษะ - ตำแหน่งสวมเทริดสื่อถึงอัตลักษณ์ของมโนราห์ ไหล่/บ่า/ลำตัว - สวมใส่เครื่องประดับ ชุดลูกปัด	

แนวคิดด้านการประกอบพิธีกรรม	ภาพร่างต้นแบบจากกลยุทธ์การสังเคราะห์ แนวคิดด้านการประกอบพิธีกรรม
พลั่วไหว กระทบกระเจิง สนุกสนาน สดใส ตื่นเต้น เร้าใจ อ่อนหวาน วัตถุธาตุ - ความเป็นเด่น โทนสีเข้ม โดยเชื่อมโยงและตัด ทอนกับลักษณะท่าทางที่สะท้อนคติของรูปแบบมโนราห์ประกอบ พิธีกรรม ท่วงท่าร้ายรำมีความสุข แผงด้วยกลิ่นอายของความน่า เกรงขาม มโนธาตุ - จากแนวคิดด้านมโนราห์ประกอบพิธีกรรม ความเชื่อ มนต์ขลัง สวยงาม จิตวิญญาณ ศรัทธา ไสยศาสตร์ ประกอบการร้ายรำตามดนตรีที่มีท่วงทำนองตื่นเต้นเร้าใจ ตำแหน่งในร่างกาย มือ - การร้ายรำ ศีรษะ - ตำแหน่งสวมเทริดสื่อถึงอัตลักษณ์ของมโนราห์ ไหล่/บ่า/ลำตัว - สวมใส่เครื่องประดับ ชุดลูกปัด	

จากตารางแสดงให้เห็นถึงการประมวลข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ตามหลักการ DRR (2C (MEAMAI)) จากแนวทางการออกแบบสู่การคลี่คลายเป็นลวดลาย รูป ร้างรูปทรง และตำแหน่งของการสวมใส่ทั้งหมด 3 แนวทาง แนวทางละ 4 ชิ้นงานที่สะท้อนตามแนวคิดการส่งต่อและ สืบสาน แนวคิดการสืบสานด้านความบันเทิง และแนวคิด ด้านการประกอบพิธีกรรม

สรุปและอภิปรายผล

1. ข้อมูลที่มา ประวัติ ข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบของศิลปะการแสดงมโนราห์ทั้งเครื่องแต่ง กาย เครื่องประดับ ท่ารำ เครื่องดนตรี รูปแบบการจัดแสดง
2. ข้อมูลอัตลักษณ์อันเป็นภาพจำของศิลปะการ แสดงในแต่ละองค์ประกอบด้วยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้ เป็นอันดับของตัวแทนอัตลักษณ์ในแต่ละด้านทั้งเครื่องแต่ง กาย เครื่องประดับ ท่ารำ เครื่องดนตรี รูปแบบการจัดแสดง

สุนทรียภาพที่ได้ ข้อมูลการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยสร้างแนวทาง ของหลักการการออกแบบ DRR (2C (MEAMAI))

3. สังเคราะห์ต้นแบบผลิตภัณฑ์งานศิลปมโนรา ในรูปแบบเครื่องประดับร่วมสมัยที่สะท้อนความงาม ตามวิถีกรรมโนราห์ออกมาด้วยกัน 3 แนวคิด คือ แนวคิด การส่งต่อและสืบสาน แนวคิดการสืบสานด้านความบันเทิง และแนวคิดด้านการประกอบพิธีกรรม

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาและสืบค้นข้อมูลศิลปะการแสดง มโนราห์ทำให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปะการแสดง มโนราห์ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า สะท้อนถึงรากเหง้าของภาคใต้ สามารถแสดงตัวตนและอัตลักษณ์ที่โดดเด่นจนยูเนสโกยอมรับและประกาศขึ้นทะเบียนศิลปะการ แสดงมโนราห์เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2564

2. อัตลักษณ์ที่โดดเด่นอันเป็นภาพจำของบุคคลทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ (ภาคใต้) มีความสอดคล้องกันเกือบทุกองค์ประกอบ แสดงให้เห็นถึงความแพร่หลายของศิลปะการแสดงมโนราห์ที่ได้ถูกถ่ายทอดสู่สาธารณะในวงกว้างและสามารถแสดงตัวตนอันเป็นอัตลักษณ์ที่น่าสนใจได้เป็นอย่างดี

3. ผลงานต้นแบบเครื่องประดับนวัตศิลป์โนราสานสะท้อนแนวคิดที่ถูกรวบรวม สังเคราะห์และประมวลจากอัตลักษณ์ศิลปะการแสดงมโนราห์จากทุกมิติ ผ่านกระบวนการจากหลักการ DRR (2C (MEAMAI)) เกิดประโยชน์ในมิติของการสามารถช่วยกระตุ้นความสนใจในความงามที่แฝงอยู่ในส่วนต่างๆ ของศิลปะการแสดงมโนราห์ให้แก่บุคคลทั่วไปได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สร้างการรับรู้ของมโนราห์ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่แล้วกระบวนการทำงานในโครงการวิจัยยังสามารถสร้างผลกระทบต่อการเป็นต้นแบบแนวทางในวิเคราะห์ สังเคราะห์ ออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากอัตลักษณ์วัฒนธรรมอื่นๆ ได้อีกมากมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ในการค้นคว้าเพื่อวิเคราะห์หาอัตลักษณ์ศิลปะการแสดงมโนราห์ ควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลในทุกมิติ ทั้งมิติของการแสดงเพื่อความบันเทิง การแสดงเพื่อประกอบพิธี

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2563). คุณค่าของมโนราห์. “โนรา : ศิลปะการร้องรำ ที่ผูกพันกับชีวิต”. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2563 จาก <http://book.culture.go.th/nora2020/mobile/index.html?fbclid=IwAR3FQ8-LxaevrDh6neewVGPVJT9UwfAzRX3UVbmB6iop3NSJosVgRsy2cl#p=207>
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ. (2558). นวัตกรรม. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2560 จาก <https://www.sacict.or.th/th>
- สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2529). “ชาตรี” และ “โนรา”, ในสารานุกรมวัฒนธรรม (1804 - 1819)
- TNNONLINEWorld. (2564). ยูเนสโก ประกาศขึ้นทะเบียน “โนรา”. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2564 จาก <https://www.tnnthailand.com/news/world/99421/>

กรรม รวมทั้งมิติอื่นๆ ที่เห็นควร อีกทั้งกลุ่มประชากรตัวอย่างควรมีครอบคลุมทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ และกลุ่มตัวอย่างทั่วไป เพื่อให้ได้ผลสรุปที่เที่ยงธรรม

2. ผลงานนวัตศิลป์ในประเทศไทยมีหลากหลาย เนื่องด้วยความแตกต่างทางด้านภูมิปัญญา ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ควรสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้ชัดเจนเพื่อใช้ผลที่ได้มาต่อยอดอย่างสร้างสรรค์

3. งานวิจัยเพื่อศึกษาและออกแบบต้นแบบภาพร่างชุดนี้สามารถเป็นตัวอย่างของการค้นคว้าที่สามารถนำไปใช้ได้จริง แต่ก็ไม่ได้ยืนยันต่อข้อมูลสรุปขั้นสุดท้ายว่าต้องเป็นดังที่นำเสนอไว้เสมอ เนื่องจากการศึกษาพบว่าบริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบันอาจทำให้มิติของวัฒนธรรมศิลปะการแสดงมโนราห์สามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่โดยภาพรวมส่วนใหญ่ยังคงมีความเป็นอัตลักษณ์ไว้ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามข้อมูลนี้อาจเป็นเพียงต้นทางในการศึกษา นวัตกรรมโนราสาน: เครื่องประดับนวัตศิลป์ร่วมสมัย สืบวัฒนธรรมสานศิลปะ ประยุกต์อัตลักษณ์มโนราห์ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ต่อไปในอนาคต